

tragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af lovforslag nr. L 215: Forslag til lov om ændring af lov om lige løn til mænd og kvinder. (Lønoplysninger).
Af arbejdsministeren (Ove Hygum).
(Fremsat 29/3 2001).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Anne-Marie Meldgaard (S):

Loven om ligelønnen er netop blevet 25 år, og jeg er ikke et sekund i tvivl om, at den har fungeret på en række områder, men ikke godt nok. I Socialdemokratiet vil vi ikke finde os i, at der ikke er reel ligeløn mellem mænd og kvinder.

Det er beskæmmende, at det, i de 25 år ligelønsloven har eksisteret, har været nødvendigt at rejse en række ligelønssager, som arbejdstagerne heldigvis har vundet langt hen ad vejen. Hvem husker ikke den skelsættende dom i Danfoss-sagen for 10 år siden?

Kravet om gennemskuelig lønfastsættelse blev allerede indarbejdet i loven i 1992, men lige meget har det hjulpet. Der dukker til stadighed sager op, hvor der er problemer omkring løndannelsen mellem mænd og kvinder.

En af årsagerne er, at der i dag ikke findes et effektivt redskab til at holde øje med, om loven overholdes. Og et egentligt lønpoliti er der vel ingen, der kunne forestille sig, at vi skulle indføre.

Jeg synes, det er utroligt, at arbejdsgiverne ikke af sig selv kan finde ud af, at ligelønsloven skal overholdes, og det er endnu mere grotesk, at det er nødvendigt at lovgive yderligere på området for at sikre, at der også er reel ligeløn på arbejdsmarkedet.

I Socialdemokratiet opfatter vi dette lovforslag som en stor landvinding for lønmodtagerne, ja, faktisk to, da lovforslaget falder i to dele.

For det første bliver der udstedt et lodret forbud mod, at arbejdsgiverne i såkaldte fortrolighedsklausuler forbyder deres ansatte at tale med andre om deres løn. At det er nødvendigt at

ulovliggøre disse fortrolighedsklausuler endda med tilbagevirkende kraft er ret pinligt, men åbenbart nødvendigt. Så jeg er meget tilfreds med, at arbejdstagerne fremover kan oplyse om egne lønforhold til hvem som helst.

Anden del af forslaget skal ses i direkte forlængelse af, at det ofte har været meget svært at rejse og føre bevis i ligelønssager på grund af manglende åbenhed om lønoplysninger i virksomhederne.

Det problem håber jeg vi får løst med lovforslaget, men viser det sig, at det ikke er tilstrækkeligt, og at det ikke medfører den gennemskuelighed, som vi forventer, er Socialdemokratiet parat til at se på sagen en gang til, for vi vil, som jeg allerede har sagt én gang, ikke finde os i, at der ikke er reel ligeløn på arbejdsmarkedet.

Indholdet af anden del af forslaget er det, mange har efterlyst, nemlig effektivitetsværktøjet, det, at der er adgang til lønoplysninger.

Det pålægges arbejdsgiverne at udlevere lønoplysninger til belysning af ligelønsforhold, hvis han bliver bedt om det, og arbejdsgiveren skal stille en kønsopdelt lønstatistik for hele virksomheden til rådighed, og der skal samtidig redegøres for de relevante kriterier for lønfastsættelsen.

Det er værd at bemærke, at virksomheden skal ud med lønoplysningerne, hvad enten det er en ansat, en tillidsrepræsentant, en faglig organisation med mindst ét medlem ansat i virksomheden eller Ligestillingsnævnet, der forlanger at få dem.

Der er i nogle af de høringssvar, vi har modtaget, rejst spørgsmål om specielt Klagenævnets kompetence med links til ligestillingsloven, og det er måske forståeligt nok. Og jeg er overbevist om, at der er problemer her, så løser de sig under udvalgsbehandlingen. Socialdemokratiet er i hvert fald indstillet på at presse på, hvis der opstår problemer i den retning.

Så langt så godt, men træerne gror jo som regel ikke ind i himlen, heller ikke i dette lovforslag, hvor der er indarbejdet begrænsninger, som fritager små virksomheder med under 10 ansatte for at være omfattet af loven. Det burde ikke være nødvendigt.

Spørgsmålet om, at lønstatistikken ikke må vise oplysninger for grupper med mindre end fem medarbejdere, kan være endnu mere problematisk, og det skal der måske nok ses lidt nærmere på, i takt med at det bliver mere og mere almindeligt at indføre Ny Løn også i den

offentlige sektor. Men lad os nu diskutere det efterfølgende.

Afslutningsvis vil jeg sige, at jeg forventer, at lovstramningen viser sig at være det redskab, der skal til, for at vi langt om længe kan tale om reel ligestilling på lønområdet mellem mænd og kvinder, der udfører arbejde af samme værdi.

Socialdemokratiet kan støtte forslaget.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Når man har hørt fru Anne-Marie Meldgaards indlæg her fra talerstolen, får man det indtryk, at hendes ben er solidt plantet i den blå luft, ganske enkelt.

Jeg vil godt spørge fru Anne-Marie Meldgaard, om Socialdemokratiet nu frakender sig ethvert ansvar for regeringens erhvervsredegørelse? Om Socialdemokratiet løber med stormskridt fra alle tanker om afbureaukratisering for de små virksomheder? Om Socialdemokratiet faktisk har fortrudt det store flagskib, som vi blev præsenteret for for nogen tid siden omkring LetLøn?

Er det dét, der ligger bag de ord, vi fik fra Socialdemokratiet for et øjeblik siden? For det er jo konsekvensen af de meldinger, vi lige har fået fra Socialdemokratiet, at man ikke på nogen måde ønsker eller kunne drømme om at lette vilkårene og slet ikke for de små virksomheder. Vi hørte lige, hvordan fru Anne-Marie Meldgaard mente, at det var for ringe, at man var nødt til i lovforslaget at lægge en begrænsning ind for virksomheder med mindre end 10 ansatte.

Jeg er rystet over Socialdemokratiets indlæg for et øjeblik siden. Jeg venter spændt på svar.

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Jeg vil gerne spørge til fru Anne-Marie Meldgaards udsagn om, at det var beklageligt, at virksomheder med under 10 ansatte ikke er omfattet af de her nye krav og nye statistikker.

Jeg vil derfor gerne spørge fru Anne-Marie Meldgaard, om fru Anne-Marie Meldgaard er fuldstændig ligeglad med den enkelte lønmodtagers anonymitet og fuldstændig ligeglad med, om det er den enkelte lønmodtager, der tager stilling til, om man vil offentliggøre sine lønoplysninger eller ej.

For hvad vil konsekvensen være, hvis vi går ned i mindre enheder? Det vil være, at en række lønmodtagere ufrivilligt får offentliggjort deres

forhold qua det, at deres kolleger måske gerne vil have dem offentliggjort.

Er det fuldstændig ligegyldigt med de lønmodtagere, som er sårbare på arbejdsmarkedet? De er f.eks. ansat under nogle specielle sociale vilkår, som de nødvendig vil have ud til offentligheden, fordi hele ideen var, at de skulle være ansat under samme forhold som alle de andre i den lille virksomhed. Det vil jeg meget gerne have svar på fra fru Anne-Marie Meldgaards side.

(Kort bemærkning).

Anne-Marie Meldgaard (S):

Nu er det jo ikke sådan, at man kan stå og læse hele teksten i et lovforslag op her i Folketingssalen, og derfor ved fru Pia Christmas-Møller også godt, at denne her lov træder i kraft, samtidig med at loven om LetLøn også bliver indført, og derfor er den problemstilling, som bliver belyst fra fru Pia Christmas-Møllers side også en del af det.

I forhold til fru Eva Kjer Hansen ville det være utrolig let bare at sige ja, for jeg har meget svært ved at forstå, hvorfor det skal være hemmeligt, hvad nogle får i løn. Men jeg accepterer selvfølgelig, at der er nogle, der ikke har lyst til at oplyse det.

Jeg synes også, at det, hvis man går i dybden med det her lovforslag og ser på det, jo ikke er sådan, at den lønoplysning – den liste om, hvad der er af lønudbetaling i en virksomhed – bliver udleveret til Ekstra Bladet og B.T.

Der er nogle helt klare bestemmelser om, i hvilke kredse de her lønoplysninger må videregives, og de afgrænsninger er meget stramme.

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Jeg vil gerne spørge fru Anne-Marie Meldgaard: Hvad er det for nogle begrænsninger, der bliver talt om? Der står i lovforslagets § 2, at lønmodtageren har ret til at videregive sine lønoplysninger til enhver – punktum, uden begrænsninger.

Så hvis kollegerne vælger at videregive de der oplysninger, bliver de vel også kendt, og hvis statistikken for virksomheden går på meget små enheder, så er det vel ikke så vanskeligt at regne sig frem til, hvad de øvrige kolleger får i løn. Det vil jeg gerne have en nærmere forklaring på.

Men jeg vil gerne spørge fru Anne-Marie Meldgaard vedrørende LetLøn: Er der en garanti fra Socialdemokratiets side gående på, at det her lovforslag ikke træder i kraft, før LetLøn fungerer? Og betyder det så også, at hvis Let-

Løn-projektet bliver forsinket, så bliver iværksættelsen af det her lovforslag også forsinket?

Ligger der også deri, at man accepterer, at hvis man skal bruge statistikken til noget, så skal man have den 1 år bagud, sådan så det her reelt bliver oplysninger, man kan give 1 år efter, at LetLøn er startet? Det vil jeg gerne have et klart svar på fra Socialdemokratiets side.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Det sidste spørgsmål, fru Eva Kjer Hansen stillede, er jeg også utrolig interesseret i at få svar på. Det er jo helt afgørende, at man ser LetLøn-systemet i sammenhæng med det her forslag.

Jeg vil godt have svar på andre spørgsmål i den forbindelse. Jeg vil gerne vide: Vil Socialdemokratiet garantere, at de krav til statistik, der nu lægges op til i det lovforslag, vi behandler i dag, først og fremmest skal honoreres af LetLøn-systemet? Kan LetLøn-systemet ikke honorere de krav, regeringen har lagt an til her i dag, så kan man ikke herefter forpligte virksomhederne, hvad enten de er med i LetLøn-systemet eller ej, til at skulle honorere kravene? Regeringen lægger altså op til, at LetLøn-systemet skal levere det statistiske materiale, og bureaukratiet bliver ikke pålagt virksomhederne hverken nu eller senere?

Det vil jeg gerne have et helt klart svar på, og jeg foretrækker et ja.

(Kort bemærkning).

Anne-Marie Meldgaard (S):

Nu er det jo ikke op til mig at udstede garantier, hverken på regeringens eller Socialdemokratiets vegne, og det har jeg såmænd heller ikke lyst til. Jeg synes, man skal se på sagen, som den virkelig hænger sammen.

Fru Eva Kjer Hansen bliver i sine spørgsmål ved med at modsige sig selv, synes jeg. I første omgang var det et spørgsmål om, at den enkelte ikke havde lyst til at få sin løn oplyst andre steder, og nu er det så et spørgsmål om det modsatte. Det er jo sådan i den her lov, at det er oplysning om sin egen løn, man kan sprede ud til dem, man vil, og ikke alle andres.

Med hensyn til hvornår loven træder i kraft, så er det jo netop af hensyn til LetLøn-ordningen, at det er koblet sammen her, så der er mulighed for, at man kan bruge LetLøn til indrapporteringer i forhold til løndannelserne, men det er jo ikke alene LetLøn. Der vil jo være masser af

tilfælde, hvor LetLøn ikke bliver brugt, og hvor det vil blive indhentet på anden vis.

Fru Pia Christmas-Møller spurgte, om jeg ville garantere, om LetLøn kommer til at fungere eller ej, og om loven her kobles på det eller kobles fra det eller sådan noget. Det kan jeg af gode grunde ikke svare på, og det vil jeg heller ikke.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Jeg kommer i dyb tvivl om, hvorvidt fru Anne-Marie Meldgaard overhovedet er klar over, hvad det er for et lovforslag, hun står her på tælerstolen og anbefaler.

De svar, vi får, er jo simpelt hen ikkesvar, og de afslører oven i købet en komplet uvidenhed om det forslag, der ligger på bordet, og en komplet uvidenhed om det flagskib, som regeringen har brystet sig så voldsomt af, nemlig LetLøn. Man må dog forvente, når man kræver et flertal for et initiativ, at man ved, hvad det er, initiativet går ud på.

Initiativet her går ud på, at der skal være åbenhed om lønforholdene på virksomhederne. I § 2 i forslaget lægges der op til, at den enkelte medarbejder skal have ret til at videregive lønoplysninger til enhver. Dette begreb »enhver« er et ikkejuridisk begreb. Man har det ikke andre steder i lovgivningen.

Oven i det lægger man så et krav om, at der skal laves lønstatistik. Her siger man, at det skal gælde for virksomheder med mere end 10 ansatte, og den mindste gruppe, man kan pille ud, er i størrelsesordenen 5 personer med samme arbejdsfunktioner.

Fru Anne-Marie Meldgaard beklagede sig over, at man havde lagt denne begrænsning ind. Hun ville i virkeligheden gerne have, at der ikke var nogen som helst begrænsninger. Alle virksomheder, også med enkeltmedarbejdere i enkeltfunktioner, skulle afgive oplysninger. Hvordan hænger det sammen med kravet om anonymitet? Det er jo præcis det, som fru Eva Kjer Hansen var inde på for et øjeblik siden. Herefter bliver det ikke den enkelte medarbejder selv, som er enerådende over, hvor oplysningerne går hen. De kan også ende med at blive meget illoyale i forhold til virksomhederne.

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

For at hjælpe den socialdemokratiske ordfører på vej vil jeg gerne citere et par linjer fra be-

mærkningerne til lovforslaget. Der står vedrørende videregivelse af lønoplysninger:

»Der ligger således ikke noget krav om et bestemt formål med videregivelsen af lønoplysningerne.

Der er heller ikke krav om, at de udleverede lønoplysninger kun skal kunne benyttes i forbindelse med undersøgelse af eventuelle ligelønsproblemer. Lønoplysninger kan således benyttes af fx fagforbund til almindelige lønstatistiske formål.

En lønmodtager kan udlevere egne lønoplysninger til enhver. Det kan fx være en tillidsrepræsentant, et fagforbund eller en kollega, men kan også være til andre.«

Hvori bunder fru Anne-Marie Meldgaards vurdering af, at man så ikke kan videregive det til Ekstra Bladet og til B.T.? Man kan videregive det til enhver. Det er det, der står i lovforslaget, og jeg vil gerne spørge den socialdemokratiske ordfører: Hvor er de begrænsninger henne i lovforslaget, som ordføreren tilsyneladende mener der er?

Og det er det, jeg sammenholder med den socialdemokratiske ordførers ønske om, at også de helt små virksomheder skal offentliggøre statistik på det her område. Hvis det bliver virkelighed, bliver der ingen sikring af den enkelte lønmodtagers anonymitet længere. Så kan enhver sikre, at man kan få kendskab til alle mulige lønforhold. Og det synes jeg simpelt hen er for ringe, og jeg synes, det er dybt beklageligt, hvis det er den socialdemokratiske holdning.

Endelig er der sammenkædningen ...

Formanden:

Næ, det er der ikke. Fru Anne-Marie Meldgaard.

(Kort bemærkning).

Anne-Marie Meldgaard (S):

Nu er det jo sådan, at lønstatistikker kan bruges til utrolig mange forskellige formål, men intentionerne og hensigten med dem i det her lovforslag handler alene om at sikre, at det er gennemskueligt, at der er tale om reel ligeløn mellem mænd og kvinder.

Og så synes jeg, fru Eva Kjer Hansen bliver ved med at køre rundt i, hvem der kan give oplysninger, og hvem der kan bruge dem, osv. osv. Det står klart og tydeligt i lovforslaget her, at man har ret til at oplyse enhver om sine egne lønninger.

Formanden:

Så er det fru Eva Kjer Hansen som ordfører.

Eva Kjer Hansen (V):

Det undrer mig først og fremmest, at det her lovforslag ikke har været forelagt testpanelet til en vurdering af de administrative byrder, der måtte være forbundet med forslagets gennemførelse. Jeg stiller mig yderst tvivlsom over for ministerens skøn om, at tidsforbruget for den enkelte virksomhed vil være begrænset. Og jeg vil derfor bede ministeren om at sende forslaget til testpanelet, så vi kan få den vurdering, for selv om det måske bliver kædet sammen med LetLøn, vil der jo fortsat være virksomheder, som ikke vil tilmelde sig LetLøn, og som dermed bliver pålagt de her ekstra byrder.

Og hvis ikke testpanelet skulle bruges i forbindelse med det her lovforslag, ved jeg næsten ikke, hvornår det så skulle være relevant.

Efter Venstres opfattelse er der to store problemer i det her lovforslag. Det ene er, som vi var inde på i debatten, at lønmodtagere nu får ret til at videregive oplysninger om egne lønforhold til enhver. Det er meget vidtgående. Jeg troede, at målet var ligeløn, som jeg kan forstå at også den socialdemokratiske ordfører troede var formålet med loven. Men dette her kan jo blive en fuldstændig blotlægning af en virksomheds ellers fortrolige oplysninger.

Jeg har ikke noget imod, at en lønmodtager kan videregive oplysninger om egne lønforhold i forbindelse med ligelønsdiskussion til f.eks. tillidsrepræsentanten, fagforeningsrepræsentanten eller andre involverede i sagen og vel at mærke i forbindelse med et ansættelsesforhold.

Men hvad ministeren vil opnå ved at give mulighed for, at alle og enhver kan få alle mulige oplysninger om den pågældendes lønforhold på et hvilket som helst tidspunkt, det savner jeg en forklaring på. Men jeg håber, at det, der blev sagt fra den socialdemokratiske ordførers side tidligere under debatten, så også betyder, at vi kan få en opstramning i loven gående ud på, at de lønoplysninger, man kan udlevere, skal vedrøre ligeløn.

Jeg er enig med den socialdemokratiske ordfører i, at det vil være den rigtige formulering i loven.

Det andet problem er den statistik, virksomhederne kan blive pålagt at udarbejde. Det vil være interessant at få nærmere redegjort for, hvad det helt konkret er for nogle oplysninger, der skal videregives, og hvordan de skal videre-

gives. Uanset om LetLøn bliver i stand til at samle oplysningerne, skal det jo stadig væk være muligt for den enkelte virksomhed at magte opgaven.

Et afgørende krav fra vores side er, at statistikken ikke kan bruges til at afdække, hvad den enkelte medarbejder får i løn. Statistikken skal være anonymiseret. Og kan det sikres, når vi er helt nede på grupper på fem personer? Er det tilfældigt, når Danmarks Statistik opererer med grupper på omkring 50 personer?

Spørgsmålet er, om det her lovforslag for alvor vil fremme ligelønnen for kvinder og mænd, eller risikerer vi i virkeligheden at ødelægge mere, end vi gavner? Jeg tænker ikke bare på forandringerne for virksomhederne, men mere forandringerne for lønmodtagere, hvor der jo vil være nogle, der mod deres vilje risikerer at se deres ansættelsesvilkår offentliggjort, fordi anonymiseringen ikke bliver reel.

Og hvad betyder det for medarbejdere, som er ansat under særlige sociale vilkår, som ellers skulle indgå på lige fod med de øvrige ansatte, som måske bliver udsat for, at de ufrivilligt, at de imod deres vilje må se, at kendskabet til virksomhedens forhold i øvrigt gør, at der også bliver almindelig kendskab til deres situation?

Så det er de problemer, som vi ser i lovforslaget, og det er dem, vi håber at kunne gå i dialog omkring i forhold til at få en lov, der også reelt kan bruges til at fremme ligelønnen rundt omkring.

(Kort bemærkning).

Anne-Marie Meldgaard (S):

Jeg kunne godt tænke mig at spørge fru Eva Kjer Hansen, hvad det er, der er så problematisk ved, at andre skulle få kendskab til den enkeltes løn, hvis man selv har lyst til at fortælle, hvad man får i løn.

Så vil jeg også godt spørge, om fru Eva Kjer Hansen ikke er bekymret over, hvis der ligger en større lukkethed og måske en afgrænsning af, hvem der kan udleveres oplysninger til, hvor stor betydning den her lov så ville få, for vi vil faktisk gerne have, at den skal komme til at hjælpe netop til at skabe ligeløn på arbejdsmarkedet.

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Altså jeg går så ud fra, at den socialdemokratiske ordfører i mellemtiden er blevet klar over, at der ikke ligger nogen begrænsninger for løn-

modtageren i forhold til at videregive egne oplysninger. Det kan man gøre til enhver.

Der er ingen sammenkædning med, at det kan være i forbindelse med ansættelsesforholdet, der er ingen begrænsninger i forhold til, at det f.eks. skal dreje sig om ligelønsproblemer. Der er ingen begrænsninger overhovedet i forhold til, hvem man må videregive sine egne oplysninger til.

Det finder den socialdemokratiske ordfører måske ganske uproblematisk. Det gør jeg ikke, for oplysning om ansættelsesforholdene giver jo mulighed for i vidt omfang fuldstændig at blotlægge en virksomheds måde at organisere sig på.

Jeg troede, at det, vi skulle debattere, var, hvordan vi sikrer ligeløn, hvordan vi sikrer, at der ikke kan ske en diskriminering mellem mænd og kvinder. Og derfor vil det jo være relevant at sige, at de oplysninger, der kan videregives, er i forbindelse med en diskussion om ligeløn, i forbindelse med at sikre, at der ikke sker denne her forskelsbehandling.

Jeg synes ikke, det berettiger til bare at åbne alle ladeporte og sige: Jamen det er i alle mulige situationer til alle og enhver.

(Kort bemærkning).

Anne-Marie Meldgaard (S):

Jeg bliver nødt til at spørge fru Eva Kjer Hansen, om hun ikke er enig i, at et af midlerne til netop at belyse, om der er tale om reel ligeløn mellem mænd og kvinder på arbejdsmarkedet, er, at man har mulighed for at oplyse, hvad man får i løn.

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Jo, det er jeg fuldstændig enig i. Og det er derfor, jeg siger: Jeg vil meget gerne være med til at lave nogle ændringer og sige, at en lønmodtager skal have mulighed for at videregive oplysninger om egne lønforhold i forbindelse med ligelønsdiskussion.

Det vil jeg meget gerne, og det var også den afgrænsning, som jeg på et tidspunkt hørte at fru Anne-Marie Meldgaard var inde på der burde være i loven, fordi hele formålet med loven netop er at sikre ligeløn.

Det er derfor, jeg så spørger: Hvorfor er paragraffen så formuleret sådan, at man kan videregive oplysningerne til enhver, uden at der er sat nogle rammer for, hvornår man kan og i hvilke situationer?

Er det fuldstændig uproblematisk, må jeg spørge fru Anne-Marie Meldgaard, at tidligere lønmodtagere, der er blevet fyret fra deres arbejdsplads, stadig væk kan gå ud og videregive, hvordan deres lønforhold var, mens de var under ansættelse? For den begrænsning kan jeg heller ikke få øje på i lovforslaget. Er det uproblematisk? Det vil jeg gerne have svar på fra den socialdemokratiske ordførers side.

Formanden:

Fru Pia Christmas-Møller som ordfører.

Pia Christmas-Møller (KF):

Jeg vil gerne indledningsvis slå fast, at for Det Konservative Folkeparti er enhver form for kønsdiskrimination uacceptabel. Vi kan ikke acceptere, at man diskriminerer på baggrund af køn. Diskrimination i det hele taget bryder vi os ikke om. Det vil vi bekæmpe med de midler, der er egnede til det.

Lige løn for lige arbejde er en gammel sag, som vi også har kæmpet for i mange år. Og i det omfang, vi stadig væk har problemer med at få lige løn for det samme arbejde, jamen så skal de sager rejses, de skal retsforfølges, og der skal finde en afgørelse sted; ingen kan være i tvivl om det. Vi fik også for et lille års tid siden en ændring af ligestillingsloven, som forbedrer mulighederne for at få rejst disse sager. Og det ser vi frem til at vi får nogle gode resultater af.

Det lovforslag, vi har på bordet i dag, falder i to hoveddele. Første del handler om at sikre større åbenhed omkring lønforholdene. Der lægges op til, at den enkelte lønmodtager kan videregive sine lønoplysninger til enhver. Jeg vil gerne her kvittere for Socialdemokratiets tilsagn om, at man målretter denne adgang til at videregive oplysninger til alene at skulle finde sted i de sager, hvor formålet er at sikre lige løn. Det ser jeg frem til at vi får præciseret under udvalgsarbejdet.

Det Konservative Folkeparti er grundlæggende enig i forslagens intention på dette felt, nemlig at sikre større åbenhed og at sikre, at den enkelte lønmodtager selv styrer, hvornår oplysningerne skal videregives, når det drejer sig om ligelønsdiskussioner og ligelønssager.

Det andet element, lovforslaget omhandler, er spørgsmålet om lønstatistik. Vi har jo allerede været inde på nogle af problemstillingerne i dag, og jeg vil gerne, så kraftigt som det overhovedet kan lade sig gøre, anmode arbejdsministeren om at forelægge dette forslag for testpanelet. Jeg kan

simpelt hen ikke forestille mig, hvilke andre situationer der vil være mere relevante end netop denne. Og jeg fatter ikke – slet ikke i betragtning af, hvor lang tid forslaget har været undervejs – at man ikke har benyttet testpanelet.

Men det vil jeg gerne opfordre til. Jeg er overbevist om, at man her vil få mange nyttige oplysninger om, hvordan det allerede i dag foregår i det virkelige liv, og hvordan dette lovforslag fletter ind i de virkelige vilkår ude på virksomhederne.

Det andet, jeg vil sige om statistikdelen, er, at jeg synes, det er helt afgørende, at man sikrer, at dette lovforslag ikke ender med at være en bombe under LetLøn-ideen. Første forudsætning er, at man sikrer, at dette lovforslag ikke træder i kraft, før man er sikker på, at LetLøn ikke alene er trådt i kraft lovgivningsmæssigt, men også virker, at man har redskaberne til rådighed. Jeg mener, det vil være fuldstændig urimeligt at forestille sig, at man skulle stille krav til virksomhederne på et tidspunkt, hvor LetLøn-systemet ikke er i stand til at honorere de samme krav.

Jeg vil også gerne pege på: Hvad sker der, hvis det viser sig, at LetLøn ikke kan løfte problemet, sikre en ordentlig statistik? Hvad sker der så? Og der vil jeg godt spørge arbejdsministeren, da den socialdemokratiske ordfører var ude af stand til at svare på spørgsmålet, jeg vil gerne høre: Hvad sker der helt konkret i det øjeblik, man måtte konstatere, at LetLøn ikke er i stand til at levere den statistik, man efterlyser i dette lovforslag? Sender man så bolden videre til virksomhederne? Bliver det så virksomhederne, der skal udarbejde statistikken og pålægges et enormt bureaukрати? Eller hvad sker der? Ligger det i forlængelse af dette lovforslag, eller vil der komme et nyt lovforslag? Jeg vil meget gerne vide, hvordan det går i det øjeblik, man måtte konstatere, at LetLøn faktisk ikke er i stand til at levere den efterlyste vare.

Det korte af det lange er: Vi ser store problemer i forslaget. Vi er for så vidt enige i den helt overordnede intention gående ud på at sikre lige løn, gående ud på at sikre, at vi får de redskaber, der er brug for for at sikre ligeløn.

Men de konkrete elementer, som ligger i lovforslaget, er vi dybt skeptiske over for. Vi er stærkt nervøse for, at man ikke respekterer den enkelte lønmodtagers ret til anonymitet. Vi er stærkt bekymret for, at forslaget vil pålægge virksomhederne voldsomt merbureaukрати i stedet for det, der jo var hensigten med LetLøn: at

formindske det bureaukrati, der i forvejen er på virksomhederne. Vi er nervøse for, at man opstiller nogle krav til virksomhederne, som man faktisk ikke har mulighed for at indfri.

Vi vil gå konstruktivt til udvalgsarbejdet. Vi vil gerne i dialog med regeringen om forslaget. Vi ser frem til, at regeringen giver testpanelet en chance for at udtale sig, så vi på det grundlag kan foretage de nødvendige drøftelser om forslagets videre skæbne.

(Kort bemærkning).

Anne-Marie Meldgaard (S):

Når jeg nu har lyttet til fru Pia Christmas-Møllers ordførertale her, var det ord, der gik igen flest gange, virksomhederne, virksomhederne og virksomhederne.

Jeg havde meget svært ved at få fat i, hvor lønmodtagerne er henne i det her. Den dér sang om, at det her drejer sig om ligeløn, og at man så gerne vil være med på den vogn, kunne jeg ikke rigtig få øje på. Jeg synes, det var bureaukratiet, det var virksomhedernes tarv, det var statistiker, og det var maskiner, der kørte. Hvor var mennesket henne?

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Jeg ved ikke rigtig, hvad jeg skal stille op med fru Anne-Marie Meldgaard i denne her debat.

Jeg vil gerne gentage: For Det Konservative Folkeparti er enhver form for diskrimination og ikke mindst kønsdiskrimination uacceptabel. Vi ønsker regulær ligeløn. Den intention deler vi, men vi vil altså ikke bruge ligeløn som skalleskjul for at belaste virksomhederne yderligere. Vi vil ikke bruge ligelønshensynet som skalleskjul for at smide misundelsesgiften ind på virksomhederne, så medarbejderne dér får det dårligt over at være mere eller mindre tvunget til at oplyse forhold, som de faktisk ikke har lyst til at oplyse, og som de oplever som dybt private.

I Danmark føler de fleste mennesker, at løn og lønforhold faktisk er et privat anliggende. Det vil vi gerne fortsat sikre lønmodtagerne ret til. Og det er baggrunden for vores problematisering af lovforslagets begrænsninger. Vi er bange for, at de begrænsninger ikke er tilstrækkelige til at sikre anonymiteten og dermed sikre, at det er den enkelte lønmodtager, der selv styrer, hvorhen de meget stærkt private og personlige oplysninger, som lønforhold jo er, går.

(Kort bemærkning).

Anne-Marie Meldgaard (S):

I det her svar har jeg svært ved at finde ud af, hvordan man både kan være åben i en virksomhed og samtidig lukket. Så jeg kunne godt tænke mig at høre, hvordan Det Konservative Folkeparti kan forestille sig, at den åbenhed, der skal til, for at man kan få belyst, om der er tale om reel ligeløn mellem mænd og kvinder, mellem ansatte i en virksomhed, skal tilvejebringes, når der skal være den lukkethed, som Det Konservative Folkeparti ønsker.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Det kan være, at jeg udtrykker mig meget uklart, men jeg vil gerne slå fast endnu en gang, at Det Konservative Folkeparti støtter, at der bliver mere åbenhed omkring lønforhold. Vi støtter, at det skal være muligt for den enkelte lønmodtager i et ansættelsesforhold at videregive oplysninger om lønforhold til faglige repræsentanter på virksomheden, til Ligestillingsnævnet, til de forskellige relevante instanser, der måtte være involveret i en ligelønsdiskussion, i en ligelønssag. Det støtter vi varmt. Det har jeg sagt, jeg ved ikke hvor mange gange i dagens debat og ved tidligere lejligheder.

Fru Anne-Marie Meldgaard har jo sikkert forberedt sig godt til debatten her, så hun ved jo også, at Det Konservative Folkeparti sammen med Venstre fremsatte et forslag til vedtagelse under den forespørgselsdebat, der var for et par måneder siden om samme sag. Så vi går ind for åbenhed.

Vi vil beskytte den enkelte lønmodtager, sikre den enkelte lønmodtager retten, men samtidig også sikre vedkommendes krav på anonymitet, og vi vil sikre, at dette ikke bliver misbrugt til at skade virksomhederne, for det er ingen jo interesseret i, heller ikke de personer, der er ansat på virksomheden.

Formanden:

Hr. Ole Sohn som ordfører.

Ole Sohn (SF):

Da der er en tilsyneladende meget spændt stemning under behandlingen af det her lovforslag, vil jeg lige indledningsvis gøre opmærksom på, at jeg, idet vores ordfører på området ikke kan være til stede, skal give udtryk for følgende på SF's vegne:

ISF mener vi, at det bør være sådan, at enhver arbejdstager eller dennes repræsentant har ret til fra arbejdsgiveren at få udleveret oplysninger, som giver mulighed for at vurdere, om ligelønsloven bliver overholdt. Derfor finder vi det godt, at regeringen har iværksat initiativer for at komme uligelønnen til livs.

Vedtagelsen i forbindelse med forespørgslen om ligeløn, som SF tog initiativ til, fik da også sat skub i flere initiativer og stillede konkrete krav til revision af ligelønsloven. Og det er så det forslag, vi behandler i dag.

Regeringen ønsker at øge ligelønslovens effektivitet ved at skabe større åbenhed omkring lønfastsættelse, herunder med en udvidet adgang til lønoplysninger. Regeringen ønsker også med dette forslag at give tillidsrepræsentanter og faglige organisationer, der ønsker at arbejde aktivt med nedbringelse af lønforskellen mellem mænd og kvinder, bedre redskaber. Det er vi helt enige i, og vi mener, at det er meget stærkt påkrævet.

Overordnet er vi meget tilfredse med, at der nu kommer nogle opstramninger af ligelønsloven, der skal forbedre effektiviteten af lovens formål.

Lovforslaget blev fremsat, inden høringssvarene er kommet ind, og derfor har ministeren ikke haft mulighed for at tage højde for høringssvarene. Der er altså en efter SF's mening meget væsentlig og gennemgribende kritik fra de faglige organisationer og fra kvindeorganisationerne. Kritikken vedrører flere forhold. Det drejer sig om, at der er alt for mange begrænsninger for den enkelte og for tillidsrepræsentanten for at gå aktivt ind for at nedbringe lønforskellen mellem mænd og kvinder. Det handler om fortrolighed om lønstatistikken, og at lønstatistik kun skal udarbejdes for virksomheder over 10 ansatte, og hvor lønoplysninger skal være for grupper på mindst fem personer.

Den fremførte kritik i høringssvarene lægger vi i SF meget vægt på. Jeg håber derfor, at ministeren er indstillet på at lytte til kritikken og foretage de fornødne ændringer.

I øvrigt mener vi, at det skal være sådan, at enhver arbejdstager eller tillidsrepræsentant har ret til fra arbejdsgiveren at få udleveret lønoplysninger, som giver mulighed for at vurdere, om loven er overholdt. Det kan ikke alene være forbeholdt ansatte på virksomheder med mere end 10 ansatte, for det betyder reelt, at henvend 100.000 HK'ere undtages fra loven, som HK skriver det i deres høringssvar.

Det er også meget væsentligt, at Ligestillingsnævnet sikres hjemmel til at få alle relevante oplysninger fra arbejdsgiver og organisationer i forbindelse med en ligelønsklagesag.

Med de bemærkninger vil jeg sige, at SF overordnet støtter loven og vil arbejde for at få afklaret og ændret de ting, som vi har skitseret her under førstebehandlingen, i forbindelse med udvalgsarbejdet. Så vi ser frem til en meget konstruktiv og afbalanceret og rolig debat om lovforslaget i udvalget.

Klaus Kjær (DF):

Der er i denne folketingssamling fremsat lovforslag om ændring af bl.a. lov om lige løn til mænd og kvinder, lovforslag nr. L 78. I dette lovforslag, som nu er til behandling, lovforslag nr. L 215, foreslås en ændring i en af de samme bestemmelser som i L 78, som ifølge bemærkningerne skal fortsætte og udvide den linje om større åbenhed omkring lønfastsættelse, der er lagt op til.

Lovforslaget indeholder to hovedelementer, nemlig punkt 1) en ret for lønmodtagere til at videregive egne lønoplysninger til enhver samt punkt 2) en forpligtelse for virksomheder til at udarbejde kønsopdelte lønstatistikker på anmodning.

Dansk Folkeparti kan ikke støtte forslaget, hvorefter fortrolighedsklausuler, hvor lønmodtageren er pålagt ikke at videregive oplysninger om egne lønforhold, nu ikke længere skal være lovlige.

En arbejdsgiver kan have mange gode grunde til at pålægge en lønmodtager ikke at videregive oplysninger om egne lønforhold. Det kan f.eks. være begrundet i, at lønmodtageren måske får en højere løn, fordi lønmodtageren udfører nogle arbejdsfunktioner, der, hvis det kom frem, kunne skade virksomhedens forhold i forbindelse med forretningshemmeligheder, ligesom en generel diskussion af egne og andres lønoplysninger på virksomheden vil kunne medføre kævl og strid på arbejdspladsen med medarbejderne imellem.

Vi har heller ikke meget tillid til, at udarbejdelsen af lønstatistikker i tilstrækkelig grad vil kunne anonymiseres, og derfor kan Dansk Folkeparti ikke støtte lovforslaget.

Susanne Clemensen (CD):

I CD er vi selvfølgelig meget positive over for intentionerne i det her lovforslag, nemlig at undgå løndiskrimination mellem mænd og

kvinder, men vi har tre spørgsmål, som er vigtige for os at få opklaret, før vi kan tage endelig stilling til lovforslaget og til, hvorvidt vi kan bakke op om det.

Det første går netop på det, som andre ordførere også har været inde på før mig, videregivelse af oplysninger om egne lønforhold til enhver. Vi synes i CD ikke, at det kun er et spørgsmål, som lønmodtageren skal afgøre med sig selv, hvorvidt han eller hun har lyst til at opgive oplysninger om egne lønforhold til enhver. I hvert fald mener vi ikke, at det kan være i lønmodtagerens eller arbejdsgiverens interesse, at vedkommende kan give de her oplysninger f.eks. til pressen. Der mener vi, at en begrænsning bør være fornuftig og nødvendig.

Når det gælder spørgsmålet om anonymisering, sætter vi også spørgsmålstejn ved, om det er at gå for langt ned at sige, at der kan rejses krav om udarbejdelse af en lønstatistik, når der er tale om en arbejdsgiver med 10 ansatte. Spørgsmålet er, om ikke det tal er for lavt sat, men det er som sagt noget, som vi gerne vil gå ind og kigge nærmere på, også fordi det for os umiddelbart er lidt uklart, hvad der forstås med § 5 a, hvor der står, at i lønstatistikken må der ikke vises lønoplysninger for grupper på mindre end fem personer. Hvad er der tale om her? Jeg forstår det sådan, at der er tale om både køn og så også lønkategori eller arbejdstype. Men spørgsmålet er, om det er korrekt forstået.

Så er der jo spørgsmålet, som optager os meget i CD, og det er selvfølgelig kampen mod det administrative bøvler for virksomhederne. Her kan vi også godt være bekymrede for, om det her lovforslag ikke bliver for bøvlet, især selvfølgelig for de mindre virksomheder.

Derfor har jeg et forslag, som jeg gerne vil høre ministerens kommentar til. Alle de virksomheder, der nu bliver omfattet af det her lovforslag, såfremt det bliver vedtaget i sin nuværende udformning, indberetter jo i forvejen relevante oplysninger til Danmarks Statistik, eventuelt via deres organisation, f.eks. DA. Hvorfor udvikles der ikke et system, hvor virksomhederne kan rette henvendelse til Danmarks Statistik og få dem til at lave den kønsopdelte lønstatistik for netop deres virksomhed?

Det ville jo være, sådan som jeg ser det, en kæmpe gevinst, hvis virksomhederne ikke selv skal bøvle med at lave statistikken. Så er det selvfølgelig rigtigt nok, at så bliver det næste krav sikkert, at Danmarks Statistik vil sige, at de skal have betaling for at yde den service over for

virksomhederne. Men dermed er min pointe også, at så får vi jo klarlagt, hvor meget det vil koste, og også om lovforslagets påstand om, at det ingen økonomiske konsekvenser har for erhvervslivet, nu også holder vand.

Vi er store tilhængere af LetLøn, og derfor mener vi da, at det er meget positivt, at lønstatistikken kan laves via det her system, og det giver måske også et ekstra incitament til, at virksomhederne tilslutter sig LetLøn. Men vi er ligesom andre ordførere også betænkelige ved, om LetLøn kan nå at blive færdig til juni 2002, og hvad gør man så, hvis det viser sig ikke at være tilfældet? Der vil vi gerne på en eller anden måde være sikre på, at det her lovforslag med den kønsopdelte lønstatistik så ikke træder i kraft, selv om LetLøn-systemet som sådan ikke er blevet iværksat.

LetLøn er jo et tilbud til virksomhederne, og spørgsmålet er, om man kan sige, at de vil føle sig forpligtede til så at benytte LetLøn.

Så er der jo ikke noget i det her lovforslag, der forhindrer en fagforening i at udsende generelle krav om, at de vil have udarbejdet en ligelønstatistik for alle virksomheder, og der mener jeg faktisk godt, at det vil kunne virke negativt over for de virksomheder, der faktisk har en åben dialog om de her forhold osv., og hvor både ansatte og arbejdsgiver er enige om, at det ikke er nødvendigt at få udarbejdet sådan en statistik, at fagforeninger alligevel kan komme og bede om, at der bliver udfærdiget en sådan.

Overordnet set vil vi da se på det med positive øjne, men som sagt er der en række praktiske ting, der skal undersøges nærmere, før vi kan give vores tilslutning.

Anders Samuelsen (RV):

I Det Radikale Venstre er vi meget godt tilfredse med det lovforslag, som ligger her. Vi synes faktisk, at det formår at balancere på den hårfine knivsæg mellem de to hensyn, som vi med lovforslaget gerne vil forsøge at komme i møde, nemlig på den ene side at komme uligelønnen til livs og på den anden side at tage hensyn til et ønske om at beskytte anonymiteten i forhold til dem, som netop ønsker at fastholde en anonymitet.

Lovforslaget har altså primært to ting i sig. Den ene er, at vi nu giver folk en ret til at videregive deres oplysninger om løn, sådan at man ikke længere fra virksomhedens side kan sætte begrænsninger for det. Så langt så godt.

Den anden del er lønstatistikken, og dér synes jeg faktisk netop, at balancen er opnået på en god måde ved, at vi har sat de to grænser ind, der hedder dels mindst 10 ansatte, dels mindst fem i hver gruppe. Det synes jeg er et fint skæringspunkt, som sikrer, at anonymiteten faktisk er til stede. På den anden side er der forhåbentlig forholdsvis mange steder, hvor man faktisk kan levere den lønstatistik, som så kan være en bølgebryder for at formindske uligelønnen eller få endnu mere ligeløn, afhængigt af, hvilke briller man vil tage på.

Så jeg synes, det er et lovforslag, som udtrykker en respekt over for, at der er to hensyn, som skal vejes op imod hinanden. Det er en balancegang. Der er et dilemma som i så mange andre af livets forhold, og det forsøger lovforslaget her faktisk at tage hånd om.

Derfor kan vi med glæde støtte forslaget fra Det Radikale Venstres side.

Jette Gottlieb (EL):

25-års-jubilæet for ligelønsloven blev anledningen til arbejds- og ligestillingsministerens store stillede kampagne for ligeløn, og det var i den forbindelse, arbejdsministeren luftede tanken om åbenhed om lønforhold som forudsætning for at udjævne lønforskellene. Det var da også en del af vedtagelsen i forbindelse med ligelønsforespørgslen i februar, en vedtagelse, som bl.a. Enhedslisten støttede.

Nu står vi så med den konkrete udmøntning af de mange flotte ord, og jeg vil med det samme sige, at lovforslaget indeholder fremskridt.

Jeg synes, at det er godt at sikre lønmodtagerens ret til at videregive oplysninger om egne lønforhold. Jeg synes, det er godt at beskytte lønmodtagerne mod krav om lønfortrolighed, bare det altså forstås som en ret og ikke som en pligt, og dermed altså også en ret til anonymitet. På den måde synes jeg, at noget af den hidtidige debat har blandet tingene lidt sammen, for der har man ikke skelnet mellem, om jeg så må sige, retten til anonymitet og retten til at videregive oplysninger.

Efter min overbevisning er det muligt for den enkelte at videregive til enhver. Det indebærer, at man også kan brodere sin løn på sin bluse, hvis det er det, man ønsker. Det er den enkeltes egen afgørelse, og det er en beskyttelse af den enkelte, der er vigtig i den paragraf. I en anden paragraf er der sikret en anonymitet, der beskytter den enkelte mod, at der bliver videregivet oplysninger om den pågældendes løn, hvis ved-

kommende ikke ønsker det. Det synes jeg er en udmærket balance.

Jeg synes altså, det er godt at sikre denne ret til at videregive oplysninger om egne lønforhold. Jeg synes også, det er godt, at ministrene forpligtes til hvert tredje år at afgive en redegørelse om indsatsen for at opnå ligeløn, og jeg synes også, det er godt, at virksomhederne skal udarbejde en kønsopdelt lønstatistik.

Men hvad det sidste angår, vil jeg sige, at der er indlagt ret mange begrænsninger i kravet om en kønsopdelt lønstatistik, og det betyder, at de store ord fra februar er krympet noget.

For det første skal der fremsættes krav fra en ansat, en tillidsrepræsentant eller et forbund med medlemmer på virksomheden, og det er for så vidt i orden, men for det andet er det kun arbejdsgivere med mindst 10 beskæftigede, der pålægges pligten, for det tredje gælder det kun virksomheder, der allerede i dag indberetter lønoplysninger til Arbejdsgiverforeningen eller direkte til Danmarks Statistik, for det fjerde må statistikken ikke omfatte lønoplysninger for grupper på mindre end fem personer, og endelig er der pålagt de faglige organisationer og tillidsrepræsentanter nogle meget snærende begrænsninger i brugen af den kønsopdelte lønstatistik.

Som det også antydes i bemærkningerne til lovforslaget, betyder disse forhold, at bestemmelsen om lønstatistik har en meget begrænset anvendelighed – alt for begrænset efter min og Enhedslistens mening. Som LO konstaterer i sit hørings svar, kan begrænsningerne i værste fald udelukke halvdelen af det private arbejdsmarked. Jeg vil godt tilføje, at en særlig form for kreativitet fra virksomhedsledelsernes side med hensyn til opdeling af grupper på arbejdsfunktioner kan medvirke til at gøre begrænsningerne endnu større.

Jeg vil heller ikke undlade at give et kvalificeret gæt på, at ligelønsproblemerne kan være særlig udtalte netop på de små virksomheder, som i lovforslaget kan undslå sig fra at lave opdelt statistik.

Alt i alt er det min klare opfattelse, at lovforslaget kun vil få den tilsigtede virkning, hvis de omtalte begrænsninger fjernes eller i det mindste gøres mindre og dermed mere anvendelige i målsætningen om at forbedre de ansattes og faglige organisationers mulighed for at arbejde for lige løn mellem mænd og kvinder.

Jeg vil opfordre regeringen til at tage hørings svarene fra de faglige organisationer alvorligt.

Det er ikke mindst dem, der kan rykke ved de kønsbestemte lønforskelle.

Det vil jeg tage med i udvalgsbehandlingen, og jeg har også en del spørgsmål, som jeg ønsker svar på. Om ikke andet vil Enhedslisten arbejde for ændringsforslag til lovforslaget, der giver de retninger, som jeg har antydet her i ordførertalen.

Ole M. Nielsen (KRF):

Intentionerne i det her lovforslag er gode nok. Ulige løn kan vi simpelt hen ikke være bekendt. Men man kan godt undre sig over, hvad der egentlig er sket siden sidste forsommer, da loven sidst blev ændret, og hvorfor man ikke tog sagen alvorligt på det tidspunkt. Jeg er faktisk ikke rigtig informeret om, hvad der ligger til grund for det.

Et af de to elementer heri er en ret til at videregive oplysninger om sin løn, og det mener jeg er selvfølgelig, lige så vel som det selvfølgelig også kun er en ret, men ikke en pligt. Det synes jeg der er nogle der misforstår, og det kan jeg slet ikke forstå; det er klart, at man ikke har pligt til det.

Så er det selvfølgelig rigtig vigtigt med den anden del: at virksomhederne, når de skal lave statistikker, gør det sådan, at den enkelte lønmodtager er anonym. Derfor mener jeg heller ikke, at grænsen for virksomhedens størrelse kan være lavere end 10 ansatte, alene fordi der jo så som regel vil være tale om to køn – og flere er der vel heller ikke almindeligvis – ellers kan man ikke lave grupperinger, der er store nok. Så det er nok en fornuftig grænse.

Så er der det med det administrative bøv. Det er jo fint nok, at man kan bruge LetLøn til det her. Der må det selvfølgelig være en betingelse, som flere har været inde på det, at LetLøn-systemet er færdigt til at kunne bruges, når man skal i gang med at drage nytte af det til det her.

Men jeg synes, at der er lidt af et skisma i det, for det flotte ved LetLøn-projektet var nemlig, at det var frivilligt. Er man så er ved at lave et tiltag her, som faktisk gør det obligatorisk for folk? Det er jo lidt ærgerligt. Det synes jeg nok er lidt af et problem ved at indføre noget nyt, at fordi vi nu har lavet et frivilligt system, så bliver folk faktisk nødt til at bruge det, hvis de skal være tjent med at lave de her statistikker.

Nu har jeg for resten lidt svært ved at forstå, at det skulle være så svært at lave sådan nogle statistikker som dem her, men jeg ved godt, at

den ene belastning oven i den anden for virksomhederne ikke er godt.

Noget andet er så, om man kan bruge de samme grupperinger, som man bruger til Danmarks Statistik. Det kan man vistnok ikke.

I det hele taget skal vi have boret lidt mere i det her med det administrative bøv, og hvor besværligt det er, og om det i det hele taget er nyttigt at lave det på den måde.

Som udgangspunkt er vi positive over for ideen her, men vi skal altså finde ud af at lave det på en praktisk måde.

Arbejdsministeren (Ove Hygum):

Jeg vil starte med at sige til ordførerne fra Venstre og De Konservative, som nu netop er kommet til stede, at det altså ikke er muligt at få dem her sag bedømt i testpanelet. Jeg har fået forklaret, at det skyldes, at når det er en afgrænset opgave omhandlende virksomheder med over 10 ansatte, hedder det et fokuspanel. Og det er afsendt til fokuspanelet allerede, så den vurdering bliver nu foretaget.

Det bliver den under indtryk af indholdet af høringssvarene, som jeg har modtaget for ganske kort tid siden, og vi vil så om knap 3 uger have svaret fra fokuspanelet – eller fokusgruppen, nu bliver jeg lige pludselig i tvivl. Men i hvert fald tror jeg, at intentionerne, som V og K gav udtryk for, er imødekommet.

Så har jeg hæftet mig ved, at fru Eva Kjer Hansen og andre er meget bekymret over muligheden for, at den enkelte kan træffe det valg at udlevere lønoplysninger, til hvem man vil. Jeg har svært ved at forstå den bekymring.

Egentlig har vi bestræbt os på på det her område at lave nogle meget, meget liberale regler. Vi har egentlig ikke fundet, at der var behov for nogen begrænsninger eller snævrere rammer for, hvem den enkelte, det enkelte frie individ kunne udlevere lønoplysningerne til. Det havde jeg egentlig troet at jeg kunne få et medspil på bl.a. fra Venstre.

Der er også rejst spørgsmålet: Hvad nu, hvis LetLøn ikke kan levere varen? Jeg mener, vi har taget højde for den problemstilling på den måde, at LetLøn forventes at være i drift den 1. januar. Det er set før, må man sige, at der er visse indkøringsvanskeligheder, og derfor har vi i forslaget indeholdt datoen den 1. juni 2002.

Jeg vil gerne foretage en ekstra vurdering af det spørgsmål, for det er klart, at for os er det vigtigt, at LetLøn kan levere den her vare, og det skulle efter de informationer, jeg er i besiddelse

af, også hænge fornuftigt sammen, navnlig når vi nu har den 1. juni 2002 som omdrejningspunkt.

Så må jeg sige til hr. Ole M. Nielsen, som spurgte, om brugen af LetLøn nu ikke bliver obligatorisk: Nej, det gør den ikke, men den bliver mere attraktivt. Og jeg tror, flere glæder sig over, at det gør LetLøn-systemet ekstra attraktivt, og derved kan man forestille sig, at endnu flere vil drage nytte af de lettelser af administrativ karakter, som er forbundet med at bruge LetLøn.

Så vil jeg til sidst minde om to ting. Jeg er meget enig med hr. Ole M. Nielsen i, at det har været lidt mærkeligt at høre flere ordførere tale om tvangen til eller pligten til eller presset for, at man skulle udlevere oplysninger fra den enkeltes side. Der er en *ret* til at videregive oplysninger; der er ingen pligt, og der er ingen tvang.

Det sidste, jeg vil sige, er: Man skal huske, at det her lovforslag er udformet under hensyn til to forhold: der er på den ene side taget hensyn til ønsket om betydelig mere åbenhed i løndannelsen, samtidig med at der er taget hensyn til spørgsmålet om anonymitet. Og vi har altså fundet, at det er en rigtig balance med virksomheder på 10 ansatte og derover og statistikgrupper på fem. Sådan som jeg forstod fru Susanne Clemensens fremstilling, mener jeg, at det er rigtigt forstået, men det kan vi jo dyrke mere under udvalgsarbejdet. Men det er de to hensyn, der skulle balanceres i forhold til.

Nogle synes, vi er gået for langt, nogle synes, vi ikke er gået langt nok. I virkeligheden kunne man jo lidt pragmatisk vælge at tage det som udtryk for, at balancen måske ikke er helt tosset.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):
Fru Eva Kjer Hansen som ordfører.

Eva Kjer Hansen (V):

Jeg vil gerne takke ministeren for svarene her. Det er jo meget nemmere at komme i hvert fald i en vis form for dialog med ministeren, end det har været med den socialdemokratiske ordfører.

Hvem har dog fortalt ministeren den begrundelse for at vælge en fokusgruppe, tror jeg ministeren kaldte det, frem for testpanelet? Den begrundelse har jeg dog aldrig mødt tidligere.

Jeg må sige, at jeg finder det dybt skuffende, at ministeren ikke vil sende det her lovforslag til vurdering i testpanelet. Jeg finder, at det er en måde at undergrave testpanelets virke på. Vi ser jo gang på gang, at regeringen undlader at sende lovforslag, hvor det var yderst relevant, til

testpanelet. Jeg må sige, at jeg finder det meget skuffende, hvis ministeren ikke er indstillet på dét.

Så kan jeg forstå, at ministeren umiddelbart synes – og det er jo også derfor, det står i lovforslaget – at det er fornuftigt, at lønmodtageren kan videregive egne oplysninger til enhver. Jeg vil derfor godt spørge ministeren, om ministeren overhovedet ikke ser nogen muligheder for, at det kan misbruges.

Mener ministeren, at det er fuldstændig udelukket, at der vil være lønmodtagere, der så, netop fordi formuleringen er så åben, kan bruge det her i bestemte situationer? Hvad med en medarbejder, hvor ansættelsesforholdet er ophørt? Hvorfor skal det også være muligt for medarbejderen efterfølgende at kunne gå ud og berette til alle og enhver om, hvordan vilkårene var?

Jeg har altså svært ved at se, hvad den reelle begrundelse er for at gå så langt i forhold til et lovforslag, der handler om at skabe ligeløn mellem mænd og kvinder.

Hvis LetLøn nu bliver forsinket – jeg ved godt, at ministeren ikke mener, at der er stor sandsynlighed for, at LetLøn bliver forsinket, men hvis nu – betyder det så også en udskydelse af ikrafttrædelsestidspunktet for det her lovforslag? Ja eller nej? Det må være meget enkelt at svare på.

Derudover, når LetLøn er taget i brug, vil der så ikke gå et års tid, inden man har indsamlet den statistik, der skal til, for at den kan bruges? Det vil jeg også meget gerne have en afklaring på. Eller skal man så sådan med tilbagevirkende kraft ind og indhente de her oplysninger?

Min sidste kommentar i denne her omgang skal være: Hvad er det for en erfaring, man har i Arbejdsministeriet, som siger, at der ikke bliver nogen problemer med anonymiteten, hvis man er nede på virksomheder med 10 medarbejdere og grupper på fem personer? Hvor har man de eksempler fra, som siger, at det er fuldt ud forsvarligt i forhold til at sikre lønmodtagernes anonymitet, når den statistik udarbejdes?

Jeg var i min ordførertale inde på, at jeg har forstået, at Danmarks Statistik bruger grupper på ca. 50 personer for at være sikker på, at det her ikke kan tilbageføres til den enkelte. Hvad er det så for en viden, hvad er det for en erfaring, man har, som siger, at det fungerer med grupper på fem personer?

Jeg er altså nødt til at understrege, at der er mange problemer her, som vi skal have meget mere tilbundsående svar på, hvis vi skal videre

med arbejdet med det her forslag, for det er ikke klart nok i bemærkningerne til lovforslaget, og det gør det altså vanskeligt, hvis vi ikke kan få nogle klare bud på, hvordan det reelt vil komme til at se ud.

Pia Christmas-Møller (KF):

Jeg vil gerne takke arbejdsministeren for besvarelsen, og jeg håber, at arbejdsministeren virkelig vil lægge kræfter i at sikre, at ideen med LetLøn fastholdes, selv om dette lovforslag bliver vedtaget. Sådan hørte jeg også arbejdsministeren, og derfor vil jeg godt lige være helt sikker.

Jeg vil gerne høre, om arbejdsministeren kan svare klart ja til følgende spørgsmål. Spørgsmålet lyder: Kan arbejdsministeren garantere, at dette lovforslag sikrer, at virksomhederne kan få løst deres statistikopgave ved at tilmelde sig LetLøn? Punktum. Alt derudover vedrører ikke virksomhederne, bare de har tilmeldt sig LetLøn, så skal de ikke risikere at blive pålagt nye bureaukratiske, administrative byrder som følge af dette lovforslags statistikkrav.

Det vil jeg meget gerne have skåret ud i pap og ind med skeer, for det ville betrykke mig ganske markant. Så kan vi altid diskutere, om problemet skal løses ved at ændre lidt på ikrafttrædelsesdatoerne eller ved en selvstændig tilføjelse under udvalgsarbejdet, hvor vi simpelt hen laver et ændringsforslag, der nøje beskriver, at virksomhederne kan få løst denne statistikopgave ved at tilmelde sig LetLøn-systemet, uden at de kan afæskes andre oplysninger end dem, der i forvejen er forudsat i LetLøn-loven. Det vil jeg meget gerne. Så vil jeg gå herfra som en glad kvinde, som man siger, hvis arbejdsministeren kunne sige ja til det.

Jeg er selvfølgelig også interesseret i, om arbejdsministeren vil bakke den socialdemokratiske ordfører op, når det drejer sig om retten til at videregive lønoplysninger. Vi vil fra konservativ side gerne have mere åbenhed på det her område, men vi synes, det er dybt relevant at præcisere, at denne her adgang har et præcist formål, nemlig at sikre ligeløn.

Så hvis vi lige kunne få den præcisering ind, så begynder det jo at være en fornuftig anvendelse af tiden. Så begynder vi jo nærmest at se noget konstruktivt for enden af dette lovforslag. Jeg ser frem til arbejdsministerens besvarelse. Den første besvarelse var meget lovende. Nu vil jeg gerne være helt sikker på, at jeg har forstået det rigtigt.

(Kort bemærkning).

Susanne Clemensen (CD):

Der var et aspekt, som arbejdsministeren ikke var inde på i sin besvarelse, og det bringer mig herop på talerstolen igen. Det var, da jeg under min ordførertale nævnte, om ikke man i Arbejdsministeriet havde overvejet at lade Danmarks Statistik udarbejde denne her lønstatistik for de enkelte virksomheder. Det ville jo være en kæmpe gevinst for virksomhederne, der ikke skulle bøvlle med selv at udforme statistikken. Og det ville jo netop også betyde, at vi klart fik at vide, hvori de økonomiske konsekvenser for erhvervslivet bestod. Det mener jeg ikke, jeg fik noget klart svar på.

Hvis ikke jeg kan få det i dag, er det noget, jeg vil spørge til under udvalgsbehandlingen, men det er noget, som jeg synes er meget relevant, for på den måde kunne vi komme ud over nogle af de væsentlige bekymringer, som CD har vedrørende det her lovforslag.

Arbejdsministeren (Ove Hygum):

Det var jo noget af en ambition og et fristende tilbud, kunne man sige, at få lov at gøre fru Pia Christmas-Møller til en lykkelig kvinde.

Lad mig starte med at sige – og det er til spørgsmålet om, hvor vigtig LetLøn er for regeringen i relation til det her lovforslag – at vi ser det som en væsentlig forudsætning, at LetLøn-systemet kan levere den her facilitet, sådan at vi kan holde fast i den positive udvikling, der er i processen med at lette erhvervslivet for administrative byrder.

Og da jeg hørte behandlingen af lovforslaget om LetLøn i sin tid, var der jo meget stor tilslutning, der var opslutning, ja, nærmest begejstring. Måske var den dag også en meget lykkelig dag i fru Pia Christmas-Møllers liv, og vi vil naturligvis ikke sætte udviklingen tilbage for så vidt angår administrative opgaver, der er pålagt erhvervslivet, som det kunne være udtryk for, hvis der skulle laves kønsopdelte lønstatistikker. Det kunne af nogle opfattes som en væsentlig byrde.

Jeg har det nu lidt med det her spørgsmål ligesom hr. Ole M. Nielsen, at jeg synes, at diskussionen om, hvor administrativt krævende det er, er noget overdrevet. Derfor har jeg også store forhåbninger om, at de drøftelser, Arbejdsministeriet har haft med Told- og Skattestyrelsen og Erhvervs- og Selskabsstyrelsen om LetLøn-faciliteten, giver muligheden for, at LetLøn kan levere varen. Og navnlig da vi nu har ladet ikraft-

trædelsesdatoen være 1. juni 2002, ja, så er jeg fuld af optimisme.

Men som jeg sagde før, det er en væsentlig forudsætning for os, at LetLøn kan levere den her vare, og i stedet for at stå og udstede garantier vil jeg nøjes med at sige, hvad jeg sagde lige før i sidste runde, nemlig at jeg gerne vil se nærmere på det spørgsmål endnu en gang. Og det kan jo være noget af det, der kommer til at indgå i de drøftelser, som vi naturligvis forventer, jeg skal have med en række partier, som jeg har haft det hidtil.

Så spørger fru Eva Kjer Hansen: Hvor stammer Arbejdsministeriets erfaringer med antallet fem fra? Det er der nogle konkrete erfaringer med, bl.a. i statens virksomheder. Der er statistiksystemer, hvor den mindste gruppe er en gruppe på fem i statsadministrationen. Det kan man slå op på hjemmesiden, og det er oplyst, og det er anonymiseret.

Så skal jeg sige til fru Susanne Clemensen, at Danmarks Statistik ikke kan levere den vare, som skal være virksomhedsspecifik, kønsopdelt. Derfor er satsningen altså, at det er LetLøn-projektet, der skal levere den vare. Vi kan vende tilbage til det under udvalgsbehandlingen.

Jeg vil sige, jeg var lige ved at synes, at det her i anden runde antog karakter af et forberedende udvalgsarbejde. Jeg vil gerne tilsige et godt samarbejde under udvalgsbehandlingen og de drøftelser, som partierne måtte ønske frem mod den forhåbentlig endelige vedtagelse ved tredjehåndlingen, hvor vi får skabt større åbenhed i løndannelsen. Hvor vi får gjort noget ved de ligelønsproblemer, der er, og måske kan slippe for at snakke om de ligelønsproblemer, nogle troede, der var, men som måske ikke er der, når det kommer til stykket.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, be-
tragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Første behandling af lovforslag nr. L 216: Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring m.v., lov om børnepasningsorlov og lov om befordringsrabat til efterlønsmodtagere m.fl. (Ændringer som følge af førtidspensionsreformen, selvstændig bibeskæftigelse i efterlønsperioden, børnepasningsorlov til modtagere af ledighedsydelse m.v.).

Af arbejdsministeren (Ove Hygum).
(Fremsat 29/3 2001).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Bjarne Laustsen (S):

Da vores ordfører, hr. Ole Vagn Christensen, ikke kan være til stede, skal jeg på partiets vegne fremsætte følgende:

Socialdemokratiet kan støtte dette lovforslag, som har til formål at justere a-kasse-lovgivningen og andre love, således at de går i takt med førtidspensionsreformen. Da der er tale om mindre præciseringer og justeringer, vil jeg ikke gå nærmere ind i dette, men vil dog sige, at Socialdemokratiet er tilfreds med, at der nu gives mulighed for børnepasningsorlov til folk, der modtager ledighedsydelse.

Det er ligeledes logisk, at vi nu sikrer, at der ikke skal opkræves efterlønsbidrag af medlemmer, som ikke ville kunne opfylde efterlønsordningens anciennitetskrav. Heri ligger også, at vi naturligvis støtter det andet element i forslaget, der pålægger a-kasserne at undersøge, om medlemmer, som i dag betaler efterlønsbidrag, opfylder anciennitetskravet. Hvor dette ikke er tilfældet, skal det indbetalte efterlønsbidrag tilbagebetales.

Socialdemokratiet kan naturligvis også støtte, at kvinder, der gør tjeneste i forsvaret på værnepligt-lignende vilkår, ligestilles med værnepligtige i a-kasse-lovgivningen.

Med disse få bemærkninger vil jeg afsluttede sige, at Socialdemokratiet naturligvis kan støtte forslaget.

Jens Vibjerg (V):

Lovforslaget er en følge af førtidspensionsreformen samt fornuftige justeringer på efterlønsområdet. Hertil kommer det, jeg vil kalde konsekvensændringer i forbindelse med anden lovgivning.